

VODOVOD, CESTE, ELEKTRIKA...

Pozabljeni in oblegani Turjak

11 vasi, 550 prebivalcev. Osnovna podatka o krajevni skupnosti Turjak. Istovimensko središče temeljne družbene skupnosti je tudi prometno, gostinsko, trgovsko, kmetijsko stičišče vaščanov Malega Ločnika, Velikega Ločnika, Sloke gore, Gradeža, Laporja, Malega Osolnika, Praznikov, Četeži, Javorij in Ščurkov.

11 vasi, 550 prebivalcev. Trije problemi. Vsi trije v reševanju. Vodovod, cestne povezave, električno omrežje.

Tudi na Turjaku smo spoznali, da imajo v krajevni samoupravi moški odločilno besedo. V krajevni prostorčki smo se sešli s predsednikom skupščine Dragom Škantljem, predsednikom sveta Tonetom Petričem, predsednikom gasilskega društva Antonom Galetom, predstavnikom KZ Velike Lašče Milanom Zelnikom in predsednikom KK SZDL Janezom Lukančičem.

Drago Škantelj: »Pred dvema letoma smo razmišljali o vodovodu Rob – Turjak.

Misel nanj smo opustili zaradi previsokih stroškov. Te dni obravnavamo projekta za tako imenovani Dobrepolski vodovod. Po prvi bi pošiljal vodo v deset vasi naše krajevne skupnosti. Čatež bodo priključili na vodovod Golo – Zapotok. Z uresničitvijo drugega predloga pa bi dobili vodo tudi v vaseh Vrh, Gradišče, Smrjene. Krajanji smo zbrali za ta vodovod pred dvema letoma 300 tisoč dinarjev.«

Tone Petrič: »Po vaseh in zaselkih imamo krajevne vodovode. Po njih žal teče oporečna voda. Moramo jo prekuhavati. Na Turjaku je najtežji položaj. Pipe so pogosto suhe. Na turjaški vodovod se ne more nihče priključiti. Pa je dobra oskrba z vodo tudi pogoj za nadaljni turistični, gostinski, industrijski razvoj kraja.«

Nerazumevanje lastnikov

Milan Zelnik: »V turjaški krajevni skupnosti je vse več mladih, ki bi želeli ostati na kmetijah. Njihova odločitev bo še

cestna povezava Laporje – Gradež do Sloke gore.

Če sem že omenil asfalt, naj še enkrat povem, da bi bil nujen potreben na cesti od turjaškega gradu, skozi vas do vasi Staro apno v grosupeljski občini. S tem bi voznikom omogočili tudi hitro povezavo med kočevsko in dolensko magistralo.

Pri razširjanju in obnavljanju cest pa se žal srečujemo z nekaterimi lastniki, ki za skupno dobro nočejo odstopiti po nekaj kvadratnih metrov zemljišča. Zato smo tu-

Okrog 50 delavcev Cestnega podjetja Ljubljana TOZD Vzdrževanje TO Turjak delajo v izjemno težkih delovnih pogojih. Vsa vozila in opremo imajo na prostem. Razumljivo je, da si želijo sodobnejše objekte, za katere so lani že imeli pripravljena investicijska sredstva. Takole izgleda sedanja »mehanična« delavnica

Ali poznate Gornji Ig?

Večkrat neupravičeno pozabljamo na manjše in manj razvite kraje, ki pa jih je v naši občini veliko. Zakaj jim ne bi posvetili več pozornosti? Se nam mogoče ne zdi potrebno?

Če bi se peljali iz Iške vasi proti Rakitni, bi sredi prelepih hribov naleteli na naselek s približno dvanajstimi hišami in na nekaj več, a zato toliko bolj prijaznih ljudi. Ta kraj se imenuje Gornji Ig in sodi v KS Iška vas. Temu kraju v zadnjem času KS posveča tudi večjo pozornost in navezuje stike z njim.

Res je, da »gornjeizancem«, kot jim včasih pravimo narava nudi veliko, a vendar je moral marsikdo za zaslužkom na Ig ali v Ljubljano. Take pa vsak dan čaka zgodnje vstajanje in dolga pot na delo in nazaj. Zato niti ni čudno, da prevladuje starejša starostna struktura, saj mladi že po osnovni šoli zapuščajo domove in se naselijo v privatnih sobah, da se lahko dodatno izobražujejo ali hodijo na delo. Pa tudi malo je tistih, ki bi »zatrdno« ostali na kmetiji, ki je toliko oddaljena od ostalih vasi. Problem pa je še večji, če zapade veliko snega in je vožnja v dolino otežkočena, ali pa če nastopi bolezen.

Prav zato so se v KS Iška vas odločili da tako stanje izboljšajo. Pričeli bodo z gradnjo javne razsvetljave na Gornjem Igu, pri čemer jim bodo pomagali krajanji sami, veliko truda in prizadevanj pa vlagajo tudi za izgradnjo telefonske govornice, saj so sedaj praktično odrezani od sveta.

Nameniti pozornost takim krajem je vsekakor na mestu, ne le zaradi zmanjševanja razlik med mestom in vasjo, temveč predvsem zato, da ohranimo mlade na kmetijah, ki bi lahko skrbeli za starejše, za zemljo in predvsem za razvoj in ohranitev kraja.

DARJA ERHATIČ

Alojzija Lukančič je dve leti vodila goste na turjaški grad. Pravi, da je največ obiskovalcev od aprila do junija in septembra. Njeno pripoved o zgodovini Turjaka obiskovalci občasno nagradijo z deset dinarji. Zgodilo pa se je že, da je obogatila s svojim znanjem popotnike desetih avtobusov, pa zato ni prejela niti dinarja. Meni, da to ni najpomembnejše, ampak ji je ljubo predvsem to, da ustreže ljudem. Rada pove, da je sedaj hudo bolni mož Jakob vodil turiste šest let na turjaški grad in, da so mu obiskovalci vpisali v knjigo mnogo lepih misli.

lažja, ko bodo imele vse vasi dobro cestno povezavo vse leto in vsaka vas vsaj en telefon. Takrat bo lažje pripeljati v vasi reprodukcijski material, pridelki in živina pa bodo tudi hitreje našli pot do kupca. Hitrejše pa bo lahko tudi zdravniška pomoč ljudem in veterinarska živini. To sta tudi pomembnejši akciji krajevne skupnosti in zadruga za nov polet pri reševanju kmetijstva na našem območju.«

Tone Petrič: »Z asfaltom se v naši krajevni skupnosti ne moremo hvaliti, kljub

di sprejeli sklep, da bomo preje obnavljali ceste do tistih vasi, kjer bodo vaščani sami rešili te zaplete.«

Obnemogle sušilne naprave

Drago Škantelj: »V vaseh Laporje in Mali Ločnik bodo dobili letos novi trafo postaji. Žal pa tudi ta pridobitev ne bo odločilno izboljšala oskrbo krajev z elektriko. Delavci ELEKTRO KOČEVJE pravijo, da bi morali zamenjati glavni, sko-

Irena in Primož Janežič sta bila s Četanom na sprehodu po Turjaku. Obiskati sta želela prijatelja Damjana, pa ga žal ni bilo. Ker tudi na Turjaku ni snega na pretek, preživljata prosti čas predvsem s sprehodi v bližnje gozdove.

Zemljo Turjačanom

Na Turjaku je večina ravninskih polj zajetih v splošno ljudsko premoženje. Trenutno jih imajo v najemu kooperantje KZ Ljubljana TZO Vič. Ti so oddaljeni od teh obdelovalnih zemljišč po več kilometrov. Na zboru občanov na Turjaku so sklenili, naj ta zemljišča prenesejo kmetijski zadrugi Velike Lašče in jih predajo v zakup kmetom s Turjaka. Ta sklep utemeljujejo z dvema ugotovitvama. Sedanji najemniki iz TZO Vič so pričeli prodajati svoja kmetijska zemljišča za gradnjo vikendov, na Turjaku pa kmetujejo. Turjaški kmetje pa bi radi na teh zemljiščih (pred domačim pragom) ustanovili silažno skupnost za pridelovanje koruze.

temu, da bi ga nujno potrebovali saj skozi Turjak. Lahko pa naštejemo večje število cest, ki smo jih v zadnjem času razširili, jim uredili odtok in jih speljali po novih trasah. Širša cestišča do vasi Četež, Javorje in Prazniki bodo omogočala delavcem Komunalnega podjetja Ljubljana redno pluzenje. Občinska komunalna skupnost, GG Velike Lašče, TOK Škofljica in vaščani Malega Osolnika so tvorci 1,6 km dolge ceste do omenjene vasi. Začeli smo tudi z urejanjem ceste do Laporij, ostala pa je še

raj 30 let stari vod v naše kraje. Šele takrat bi zagotovili dobro oskrbo z električno energijo.«

Janez Lukančič: »Najtežje je na Turjaku. Z dobrim omrežjem bi tudi lažje privabili delovno organizacijo k ureditvi obrata na Turjaku.«

Tone Petrič: »Tri leta nam Ilirija-Vedrog obljublja obrat. Zato smo jim dali tudi prostore nekdanjega posestva. Pa so glasovi o našem obratu kar usahnili. Mislim, da ni prav, da ljubljanske delovne

Naši cestarji

Prebivalci KS Turjak podpirajo delavce Cestnega podjetja Ljubljana TOZD vzdrževanje terenski obrat Turjak v njihovem predlogu, da bi dobili zemljišče za novo cestno bazo na Turjaku na območju, kjer imajo sedaj silose za sol, pesek in mešanico teh dveh materialov. Cestarje želijo zadržati na Turjaku zaradi zaposlitve domačinov, zaradi dobrega sodelovanja obrata s krajevno skupnostjo, predvsem pa zaradi njihovega izjemno vestnega dela. Predsednik skupščine KS Turjak je o delavcih tega obrata dejal: »Točno vemo, kje čistijo naši cestarji. Med Ribnico in Škofljico se delavci lahko zjutraj prav zaradi požrtvovalnosti naših cestarjev mirno odpeljejo na delo po skrbno očiščeni cesti. Tega za Ljubljano ne moremo trditi.«

organizacije pozabljajo na bližnja nerazvita območja in se hvalijo le z vlaganji v zaostale kraje po drugih republikah. Mladi Turjačani in drugi vaščani bi radi delali v domačem kraju in obdelovali zemljo. Tako bi imela družba dvojno korist.«

Milan Zelnik: »Vrnimo se k elektriki. Zaradi prešibkega toka močno trpi gospodarjenje na kmetijah in v gospodinjstvih. Sušilnih naprav za seno skoraj ne moremo uporabljati, prav tako slabo delajo molžni stroji in še mnogi drugi kmetijski in gospodinjstvi pripomočki.«

11 vasi, 550 prebivalcev. Stalnih seveda. Najmanj toliko Ljubljančanov, iz mesta, razumljivo, se pridruži prebivalcem turjaških bregov ob prostih dnevih. Pa vse premalo predstavljajo vez med mestom in podeželjem. Morda zato, ker prihajajo k prijaznim domačinom le po sprostitvev in počitek. Dva dni v tednu. Pet dni naj se pa domačini sami otepajo s svojo zaostalostjo. Kje si, solidarnost?!

STANE JESENOVEC